

לח"יים!

קובץ למורה

← מהות היום
← תוכנו של יום- בזיקה לנושא החודשי: כוחות ויכולות
← הרחבה משיחת הרבי
← הוספות- סיפורים, פתגמים

פעם ישבו אדמו"ר הזקן וחבריו, תלמידי המגיד ממזריטש, להתועדות. בהתועדות אמר אדמו"ר הזקן "לחיים!" ואיחל לשאר בני החבורה, "יהי רצון שה' יתברך יעזור לנו בגשמיות וברוחניות".
מדוע מקדים אתה את הגשמיות לרוחניות?", שאלו אותו.
השיב אדמו"ר הזקן: "הרי גם יעקב אבינו הקדים גשמיות לרוחניות, באמרו: 'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש', גשמיות, ורק אחר כך אמר: 'והיה ה' לי לאלקים', רוחניות".
נו, כיצד משווה אתה?!", ניסו חבריו להשיב לו על טענתו. "הלא מדובר ב'גשמיות' מסוג אחר לגמרי, 'גשמיות' של יעקב אבינו...".
נו, הלא מדובר גם ב'רוחניות' של יעקב אבינו!", השיב להם אדמו"ר הזקן באותה מטבע לשון.
"מסכים אני עימכם כי הגשמיות שלו שונה משלנו, אך ברור ומוכן כי אפילו אצל יעקב אבינו הרוחניות שלו גבוהה מהגשמיות, ולמרות זאת הוא בחר להקדים את הגשמיות לרוחניות!..."

על פי שמועות וסיפורים, חלק א, עמ' 43

ח"י באלול מהותו של יום:

תחילת עבודת 12 הימים האחרונים לחודש אלול

אמר כ"ק אדמו"ר הריי"ץ: **"ח"י באלול הוא התחלת י"ב ימים האחרונים לחודש אלול**, שהם כנגד י"ב חודשי השנה, יום לחודש יום לחודש, שבהם צריך להיות החשבון-נפש על כל י"ב חודשי השנה: ביום ח"י אלול - החשבון-נפש על חודש תשרי העבר, ועל-דרך זה בכל י"ב הימים עד ראש-השנה".

הכח לעבודת 12 הימים האחרונים

על תוכנו של יום זה אמר (ספר השיחות תש"ה עמ' 122): **"ח"י באלול הוא היום שהביא ומביא חיות באלול"**, או בנוסח שני: **"ח"י באלול נותן חיות בעבודה של 'אני לדודי ודודי לי' (ראשי-תיבות אלול)".**

יום שמחה וברכה

בהתוועדות ח"י באלול בשנת תש"ג סיפר: "היום נתמלא יובל חמישים השנה מהפעם הראשונה שזכיתי לשמוע **בח"י באלול את ה'חג שמח' המודגש**. והריני אומר לכם גם-כן: 'גוט יום-טוב' [=חג שמח]. הלוא 'חייב אדם לומר בלשון רבו', ואני אומר לכם את ה'גוט יום-טוב' בלשונו הקדוש, כפי שזכיתי לשמוע: גוט יום-טוב לנו. היום הוא יום-ההולדת של שני המאורות הגדולים שלנו. ביום שני ח"י באלול נח"ת הוא יום-ההולדת של הבעש"ט, וביום רביעי ח"י באלול תק"ה הוא יום-ההולדת של רבנו הזקן" (ספר השיחות תש"ג עמ' 140).
וכך מכתיר כ"ק אדמו"ר הריי"צ את היום הזה: **"ח"י באלול הוא היום המיועד לשמחה ולברכה, לחסידים בכלל ולחסידי חב"ד בפרט"**.

ח"י אלול

תוכנו של יום:

בזיקה לנושא החודשי 'כוחות ויכולות'

ח"י אלול הוא הנשמה של חודש אלול.

בימים אלו אנו לומדות על כוחה המיוחד של נשמת היהודי-
בקצרה: הנשמה שנמצאת בכל יהודי היא חלק אלוהי ממעל ממש- וקשורה כל הזמן לקב"ה.
וזה גורם לו לא לרצות להתנתק מהקב"ה ולנסות כל הזמן למלא את רצון הבורא.
בזכות הנשמה יש ליהודי כח לקיים את שליחותו ועבודתו בעולם.

היום אנו נשווה בין הנשמה שבכל יהודי, לבין הנשמה של חודש אלול-

חודש אלול הוא חודש מלא בעבודה-

זה הזמן בו נדרש כל אחד ואחת מאיתנו לתקן את מעשיו ולעשות חשבון נפש לקראת השנה החדשה-
נשמע קשה.. מאיפה יהיה לנו כח?

למה דווקא בחודש אלול יהיה לנו כח יותר מכל חודש אחר לעבוד את ה' בצורה הטובה ביותר ולהצליח לתקן את
עצמינו לקראת השנה החדשה???

אז זהו, שיש כח. כח מאד מיוחד-

כח של נשמת חודש אלול- ח"י אלול!

ח"י אלול הוא הנשמה של חודש אלול.

הוא נותן לנו את הכח המיוחד הזה לעבוד את ה' ולרצות לקיים את רצונו ביתר שאת וביתר עוז.

מדוע? מה כ"כ מיוחד בח"י אלול?

בח"י אלול נולדו שני המאורות הגדולים- הבעש"ט והאדמו"ר.

שהאירו את העולם באור החסידות ולימדו כל אחד ואחד מאיתנו כיצד לעבוד את ה' יתברך עפ"י דרכה של תורת
החסידות-

תורת החסידות פונה לפנימיות האדם- לנשמה שבו.

וכשעובדים עם הנשמה הרבה יותר קל- כי היא קשורה ומחוברת לה' בלי סיבות או מחיצות אלא בקשר ישיר.

וממילא כשעובדת חודש אלול מתבצעת בהשראת ח"י אלול ובדרכה של החסידות הרי זה **'מכל הנשמה'-**
עם כל הכח והעוצמה שיש בנו.

ובעזרת ה' זו תהיה בעבודה האחרונה שתסיים את הגלות ותביא לנו כבר את הגאולה האמיתית והשלמה.

הנתינת כח של ח"י אלול/ משיחת הרבי:

א. אודות ח"י אלול כותב כ"ק מורי וחמי אדמו"ר שהוא יום הולדת של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן. ועל-פי הידוע שביום הולדתו של אדם מזלו גובר (והמקור לזה – ככל עניין בנסתר שמרומז גם בנגלה – בירושלמי), **מובן, שבח"י אלול נעשית הגברת הכוחות של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן.**

אודות עניינם של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר שהבעל שם טוב סלל דרך לכל אחד ואחד מישראל אפילו פשוט שבפשוטים שיוכל לעבוד את השם יתברך, ואדמו"ר הזקן הראה איך שכל אחד ואחד מישראל אפילו פשוט שבפשוטים יכול לעבוד את השם יתברך. ובמקום אחר מובא הלשון שהבעל שם טוב העמיד סולם שהכול (גם אנשים פשוטים) יוכלו לעלות עליו, ואדמו"ר הזקן הראה איך לעלות בסולם.

ואף שלא נתפרש שם מהי הדרך או הסולם, הרי זה מובן ממה שכתב כ"ק מורי וחמי אדמו"ר שענינו של הבעל שם טוב הוא אהבת ה' אהבת התורה ואהבת ישראל, או (כפי שמובא לפעמים) בסדר הפוך, אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת ה' (מלמעלה למטה או מלמטה למעלה).

ג. ובעניין זה יש נתינת כוח מיוחדת בח"י אלול:

אפילו אם במשך השנה כולה היה חסר בג' האהבות ושייכותן זה לזה, הרי בבוא ח"י אלול, יום ההולדת של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, שבו נעשית הגברת כוחותיהם, מיתוסף כוח בג' האהבות ושייכותן זה לזה.

ד. [...] ובעניין זה יש נתינת-כוח מיוחדת בח"י אלול – יום הולדת מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן:

רבותינו נשיאנו לדורותיהם הם ממלאי מקומם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, ובמילא, כל אלה שמקושרים אל הרבי [גם אלה שנתקשרו אל הרבי לאחר שהרבי שלהם נסתלק ולא היו יכולים להישאר בלי רבי'10], הרי הם מקושרים לבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, כיון שהרבי הוא ממלא מקומם.

ולכן, ח"י אלול – יום הולדתם שבו נעשית הגברת כוחותיהם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן – הוא זמן מסוגל לחיזוק ההתקשרות אל הרבי, ממלא מקומם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן.

ו. והמענה לזה – שלאחרי כל החשבונות הנ"ל אודות גודל מעלת הרביים ושפלות מעמדו ומצבו, אין לו להתייחס חס-ושלום – כיון שנמצאים בחודש אלול, חודש הרחמים:

ידוע הביאור בעניינו של חודש אלול "על-פי משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם". בהיכל המלך – ישנם הגבלות, ש"אין נכנסים כי אם ברשות ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחידי סגולה"; אבל כשהמלך יוצא לשדה – יכול כל אחד, גם הוא במעמדו ומצבו, להיות "מחותן".

ובנוגע לענייננו:

גם מי שנמצא ב"שדה", שאינו מקום ישוב, אלא מקום צמיחת עשב, מאכל בהמה, שמורה על נפש הבהמית, ועד ל"עשו גו' איש שדה" – הרי, בחודש אלול בא הרבי אליו בהיותו בשדה, ולא זו בלבד שהרבי אינו כועס (ברוגז) על הטרחא שהטריחוהו לבוא למקום ירוד כזה, אלא אדרבה, מקבלו בסבר פנים יפות ומראה לו פנים שוחקות, מתוך שמחה שממתיקה דינים (כידוע הסיפור עם אדמו"ר הזקן במאסר).

כשהרבי בא לשדה רשאין כל מי שרוצה להקביל פניו, וכולם עומדים מוכנים להקביל פניו, ולא צריכים אפילו להידחק... כיון שהרבי עצמו מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומשפיע לכולם.

צריכים רק לא להיות טיפש, ולצעוק "אבא הצילני"... לא תובעים גדולות ונפלאות, אלא צעקה אחת פנימית: "אבא אבא הצילני, אבא אבא רחמני"...

ואז בודאי יתקיים הכתוב "אני לדודי ועלי תשוקתו", "אין תשוקתו של הקב"ה אלא על ישראל", היינו, שכל תשוקתו של הקב"ה היא אך ורק להשפיע טוב לישראל, ובפרט הטוב העיקרי של הגאולה השלימה, שבקרום יוליכנו הרבי לקראת משיח, אמן.

(משיחת ח"י אלול, ה'שי"ת; תורת מנחם כרך א, עמ' 190-191; 204-202)

אמרות וסיפורים:

***אהבת ישראל מצד הנשמה:**

אמר האדמו"ר הזקן: 'אהבת ישראל היא לאהוב יהודי בלי שום הבדל אם הוא למדן או יהודי פשוט, כמו שאוהבים ומנשקים מעיל של ספר התורה'.

עוד אמר: 'כל ישראל ערבין זה לזה- ערבין מלשון תערובת וגם מלשון ערבות-מתיקות. כל יהודי צריך להיות מתוק על השני וכל יהודי צריך להתערב עם יהודים אחרים'

***אהבת ישראל מצד הנשמה 2:**

*כאשר שאלו גאוני ויטבסק את רבי שניאור זלמן מה קיבל במעזריטש, ענה להם כי שם למד מהו הקדוש ברוך הוא ומהו יהודי. עד כמה גדולה חשיבותו של יהודי אצל הקדוש ברוך ומה יוקרו של הקב"ה אצל בני ישראל. אמנם תמיד היתה אהבת ישראל אבל היא נוצרה משום חשיבותה של התורה. אהבו יהודי בגלל ידיעתו בתורה. החסידות חידשה אהבת ישראל- לאהוב יהודי מפני שהוא יהודי.

***חסידות נותנת כח לחיות-**

על השאלה מה חידשה החסידות השיב הרבי: 'חסידות מחיה מתים, כי מה יותר מת מהמח הקר? והחסידות מחיה אותו ע"י השגה טובה'

***במעזריטש למדו לחיות מצד הנשמה-**

פעם נתארח אצל אדמו"ר הזקן אורח חשוב, אשר לרוב חשיבותו החליטו בני ביתו של אדמו"ר הזקן שיחלוקו ביניהם את פרטי עבודת הבישול וסידור המאכלים לכבודו. וכך היה. אבל פרט אחד נשכח בעת סידור החלוקה: מי מאנשי הבית יזכה בהטלת מלח בתבשיל. ולכן כשכל אחד נזכר אח"כ במלח הטיל בעצמו מלח בתבשיל מבלי לספר לשני כדי לזכות גם במלאכה זו...

כאשר הובא התבשיל לפני אדמו"ר הזקן והאורח- אכלו אדמו"ר הזקן כרגיל, אבל האורח טעם את המאכל וסילקו הצידה. וכששאלו אדמו"ר הזקן למה אינו אוכל, השיבו שהוא ממולח ביותר.. ענהו אדמו"ר הזקן שעוד בהיותו במעזריטש פעל על עצמו שלא להרגיש טעם במאכל.

ואף שדרגה נעלית כזו שייכת לבני עליה כאדמו"ר הזקן, כיוון שהגיע סיפור זה אלינו, הרי זו הוכחה שעכ"פ יש בזמנים מיוחדים ובמעמד ומצב מיוחד יכול כל אחד מאיתנו להיות מעין זה.

אמרות וסיפורים:

*נשמה מן השמים-

אשה עקרה התחננה לבעש"ט בדמעות שיזכה אותה ללדת בן. הצדיק בירכה והיא חזרה לביתה ובישרה זאת לבעלה. ואכן כעבור שנה ילדה בן יפה תואר ומוצלח והוריו רזו ממנו נחת. כשהגיע הבן לגיל שנתיים הביאו אותו לבעש"ט והוא בירכו. כאשר חזרו ההורים לביתם, לפתע מת הילד. ההורים השבורים ומלאי היגון באו לבעש"ט בתום השבעה ושאלו כיצד ייתכן כי הבן שבורך על ידו מת לפתע?!
הבעש"ט סיפר להם על מלך אדיר שחי לפני שנים ולא היה לו בן ליורשו. הוא גזר על היהודים שיתפללו עבורו ואם לא - יגרשם מארצו. היהודים התפללו בבתי כנסיותיהם ושוועתם עלתה השמימה. בגן עדן הייתה נשמה קדושה שלא יכלה לראות בצער היהודים. היא התחננה לפני הקדוש ברוך הוא לרדת לעולם כבנו של המלך כדי להושיע את היהודים. וכך היה. בטרם כלתה השנה ילדה המלכה בן והמלך המאושר ביטל את גזירתו. יורש העצר היה ילד מוכשר ביותר וכל מלמדיו לא סיפקוהו עד שהמלך שלח את בנו לאפיפיור ברומא. הנסיך למד אצלו וגילה לתדהמתו כי האפיפיור מסתתר שעתיים ביום, ובהן הוא לומד תורה מעוטר בתפילין. הוא סיפר לאפיפיור המבוהל כי הוא עצמו נמשך ליהדות וביקש שיכין אותו לקראת גיור. הנסיך חזר לממלכה ולאחר זמן קצר התחפש ועזב את בית אביו המלך, עבר למדינה אחרת, התגייר וחי כיהודי ירא שמיים עד יום מותו. כשהגיע לבית דין של מעלה - הוחלט שמשום שנשמה זו טופלה שמשך שנתיים ע"י אם לא יהודיה עליה לרדת שוב לעולם הזה - להיות בטיפול והשגחת אם יהודיה בכדי לתקן את הדבר. - הבעש"ט הוסיף: בנכם הוא אותה נשמה טהורה שנגזר עליה לרדת לעולם הזה למשך שנתיים. זכות גדולה נפלה בחלקכם שנבחרתם לתפקיד זה. הבעל שם טוב יעץ לזוג להוסיף במצוות - שהבעל יהיה שמש בבית הכנסת וישגיח על הילדים הקטנים כל אימת שמגיעים לבית הכנסת - וכן להרימם לנשק את ספר התורה. לאישה הציע הבעל שם טוב שתיהיה מיילדת ותעזור ותתמוך בנשים עניות בגידול ילדיהם - ובאמת לאחר שנתיים בהם ביצעו בני הזוג את הוראותיו של הבעל שם טוב נולד להם בן נוסף ששמו נקרא אהרון. וכאשר גדל הוא נודע כרבי אהרון מקרלין.

*למה יורדת נשמה לעולם?-

ידוע הפתגם של הבעל-שם-טוב: "נשמה יורדת לעולם הזה וחייה שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי פעם אחת, בגשמיות ובפרט ברוחניות" (היום-יום ה' באייר). משמעות הדברים היא, שלעיתים תכלית הירידה של נשמה לעולם הזה היא רק כדי לעשות טובה ליהודי.

*משמעות הנשמה-

אמר הבעל שם טוב: 'אהבת ישראל היא הפירוש של אהבת הקב"ה נאמר בתורה "ואהבת את ה' אלוקיך" ונאמר גם "ואהבת לרעך כמוך" לשני האהבות יש קשר מיוחד ואחת תלויה בשניה. אומר הבעל שם טוב הקדוש ש"ואהבת לרעך כמוך" הוא הפירוש וביאור ל"ואהבת את ה' אלוקיך. כשאוהבים יהודי אוהבים את ה' - כל יהודי הוא חלק אלוקה ממעל'

אמרות וסיפורים:

***אהבת ישראל מצד הנשמה:**

אמר האדמו"ר הזקן: 'אהבת ישראל היא לאהוב יהודי בלי שום הבדל אם הוא למדן או יהודי פשוט, כמו שאוהבים ומנשקים מעיל של ספר התורה'.

עוד אמר: 'כל ישראל ערביין זה לזה- ערביין מלשון תערובת וגם מלשון ערבות-מתיקות. כל יהודי צריך להיות מתוק על השני וכל יהודי צריך להתערב עם יהודים אחרים'.

***כאשר שאלו גאוני ויטבסק את רבי שניאור זלמן מה קיבל במעזריטש, ענה להם כי שם למד מהו הקדוש ברוך הוא ומהו יהודי. עד כמה גדולה חשיבותו של יהודי אצל הקדוש ברוך ומה יוקרו של הקב"ה אצל בני ישראל.**

אמנם תמיד היתה אהבת ישראל אבל היא נוצרה משום חשיבותה של התורה. אהבו יהודי בגלל ידיעתו בתורה. החסידות חידשה אהבת ישראל-לאהוב יהודי מפני שהוא יהודי.

***חסידות נותנת כח לחיות-**

על השאלה מה חידשה החסידות השיב הרבי: 'חסידות מחיה מתים, כי מה יותר מת מהמחז הקר? והחסידות מחיה אותו ע"י השגה טובה'.

***במעזריטש למדו לחיות מצד הנשמה-**

פעם נתארח אצל אדמו"ר הזקן אורח חשוב, אשר לרוב חשיבותו החליטו בני ביתו של אדמו"ר הזקן שיהלוקו ביניהם את פרטי עבודת הבישול וסידור המאכלים לכבודו. וכך היה. אבל פרט אחד נשכח בעת סידור החלוקה: מי מאנשי הבית יזכה בהטלת מלח בתבשיל. ולכן כשכל אחד נזכר אח"כ במלח הטיל בעצמו מלח בתבשיל מבלי לספר לשני כדי לזכות גם במלאכה זו...

כאשר הובא התבשיל לפני אדמו"ר הזקן והאורח- אכלו אדמו"ר הזקן כרגיל, אבל האורח טעם את המאכל וסילקו הצידיה. וכששאלו אדמו"ר הזקן למה אינו אוכל, השיבו שהוא ממולח ביותר.. ענהו אדמו"ר הזקן שעוד בהיותו במעזריטש פעל על עצמו שלא להרגיש טעם במאכל. ואף שדרגה נעלית כזו שייכת לבני עליה כאדמו"ר הזקן, כיון שהגיע סיפור זה אלינו, הרי זו הוכחה שעכ"פ יש בזמנים מיוחדים ובמעמד ומצב מיוחד יכול כל אחד מאיתנו להיות מעין זה.

***נשמה מן השמים-**

אשה עקרה התחננה לבעש"ט בדמעות שיזכה אותה ללדת בן. הצדיק בירכה והיא חזרה לביתה ובישרה זאת לבעלה. ואכן כעבור שנה ילדה בן יפה תואר ומוצלח והוריו ראו ממנו נחת. כשהגיע הבן לגיל שנתיים הביאו אותו לבעש"ט והוא ברכו. כאשר חזרו ההורים לביתם, לפתע מת הילד. ההורים השבורים ומלאי היגון באו לבעש"ט בתום השבעה ושאלו כיצד ייתכן כי הבן שבורך על ידו מת לפתע?
הבעש"ט סיפר להם על מלך אדיר שחי לפני שנים ולא היה לו בן ליורשו. הוא גזר על היהודים שיתפללו עבורו ואם לאו - יגרשם מארצו. היהודים התפללו בבתי כנסיותיהם ושועתם עלתה השמימה. בן עדן הייתה נשמה קדושה שלא יכלה לראות בצער היהודים. היא התחננה לפני הקדוש ברוך הוא לרדת לעולם כבנו של המלך כדי להושיע את היהודים. וכך היה. בטרם כלתה השנה ילדה המלכה בן והמלך המאושר ביטל את גזירתו. יורש העצר היה ילד מוכשר ביותר וכל מלמדיו לא סיפקוהו עד שהמלך שלח את בנו לאפיפיור ברומא. הנסיך למד אצלו וגילה לתדהמתו כי האפיפיור מסתתר שעותיים ביום, ובהן הוא לומד תורה מעוטר בתפילין. הוא סיפר לאפיפיור המבוהל כי הוא עצמו נמשך ליהדות וביקש שיכין אותו לקראת גיור. הנסיך חזר לממלכה ולאחר זמן קצר התחפש ועזב את בית אביו המלך, עבר למדינה אחרת, התגייר וחי כיהודי ירא שמיים עד יום מותו.. כשהגיע לבית דין של מעלה- הוחלט שמשום שנשמה זו טופלה שמשך שנתיים ע"י אם לא יהודיה עליה לרדת שוב לעולם הזה- להיות בטיפול והשגחה אם יהודיה בכדי לתקן את הדבר.. הבעש"ט הוסיף: בנכם הוא אותה נשמה טהורה שנגזר עליה לרדת לעולם הזה למשך שנתיים. זכות גדולה נפלה בחלקיכם שנבחרתם לתפקיד זה.

הבעל שם טוב יעץ לזוג להוסיף במצוות- שהבעל יהיה שמש בבית הכנסת וישגיח על הילדים הקטנים כל אימת שמגיעים לבית הכנסת- וכן להרימם לנשק את ספר התורה. לאישה הציע הבעל שם טוב שתיהיה מייילדת ותעזור ותתמוך בנשים עניות בגידול ילדיהם- ובאמת לאחר שנתיים בהם ביצעו בני הזוג את הוראותיו של הבעל שם טוב נולד להם בן נוסף ששמו נקרא אהרון. וכאשר גדל הוא נודע כרבי אהרון מקרלין.

***למה יורדת נשמה לעולם?-**

ידוע הפתגם של הבעל-שם-טוב: "נשמה יורדת לעולם הזה וחיה שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי פעם אחת, בגשמיות ובפרט ברוחניות" (היום-יום ה' באייר). משמעות הדברים היא, שלעיתים תכלית הירידה של נשמה לעולם הזה היא רק כדי לעשות טובה ליהודי.

***משמעות הנשמה-**

אמר הבעל שם טוב: 'אהבת ישראל היא הפירוש של אהבת הקב"ה'

נאמר בתורה "ואהבת את ה' אלוהיך" ונאמר גם "ואהבת לרעך כמוך" לשני האהבות יש קשר מיוחד ואחת תלויה בשניה. אומר הבעל שם טוב הקדוש ש"ואהבת לרעך כמוך" הוא הפירוש וביאור ל"ואהבת את ה' אלוהיך. כשאוהבים יהודי אוהבים את ה' - כל יהודי הוא חלק אלוהי ממעל'